

Statenvragen over monitoring PFAS bij rioolwaterzuivering Rilland en PFAS-lozingen Sabic

Goes, 5 januari 2024

Vragen ingevolge artikel 44 reglement van orde aan het college van Gedeputeerde Staten van de leden Inez Flameling en Ay Ling van der Spek – Thung (beiden PvdA-GroenLinks)

Toelichting

In oktober 2021 publiceerde STOWA het rapport “PFAS in influent, effluent en zuiveringsslib. Resultaten van een meetcampagne op acht rwzi's.” Hieruit beek dat het gemaal bij Bath hoog met PFAS belast was (hoger dan de somnormen); waarschijnlijk door het grote aandeel industrieel afvalwater dat afkomstig is van onder andere het industrieterrein Moerdijk en eventueel andere bedrijven die zijn aangesloten op de pijpleiding naar de RWZI Bath. Het rapport concludeert ook dat er meer bronnen zijn dan op voorhand in beeld waren, en dat de bronnen lang niet allemaal goed in beeld zijn.

Naar aanleiding hiervan publiceerde de RUD Zeeland op 5 december 2023 een ontwerpbesluit met additionele eisen aan de omgevingsvergunning van het gemaal Bath. Deze extra eisen betreffen monitoring en registratie van PFASⁱⁱ.

Wij hebben hierover de volgende vragen aan GS:

1. De RUD heeft pas anderhalf jaar na verschijnen van het STOWA rapport, in februari 2023, vragen gesteld aan Waterschap Brabantse Delta omtrent de oorsprong en verwerking van PFAS in het effluent wat op de Schelde geloosd wordt. Waarom duurde het anderhalf jaar voordat er vragen over zijn gesteld aan WBD?
2. Op 14 april 2023 antwoordt WBD onvolledig en geeft niet de gevraagde informatie.
 - a. Waarom duurde het tot 3 augustus 2023 voordat gecommuniceerd wordt dat de onvolledige antwoorden aanleiding geven tot het verbinden van additionele milieubeschermingsmaatregelen aan de vergunning voor de RWZI?
 - b. Waarom is niet geprobeerd alsnog de ontbrekende informatie te verkrijgen van WBD?
3. Het ontwerpbesluit met de additionele eisen aan de vergunning zou binnen 6 weken na 3 augustus worden gepubliceerd. Echter pas op 5 december, dus ruim 2,5 jaar na de constatering, komt de Provincie (bij monde van RUD Zeeland) met een ontwerpbeschikking voor een ambtelijke wijziging van de vergunning. Waarom is de op 3 augustus genoemde termijn van 6 weken niet gehaald?
4. De wijziging betreft louter het opleggen van een verplichting aan WBD om zowel de inlaatstroom als het effluent van de waterzuivering te gaan monitoren op PFAS. Waarom is enkel gekozen voor een rapportage verplichting voor PFAS uitstoot en niet voor maatregelen die daadwerkelijk de hoeveelheid PFAS zullen reduceren?
5. In de ontwerpbeschikking (blz. 12) staat “In afwijking van de brief van 3 augustus richten wij ons op de verspreiding van PFAS via waterstromen en afvalstromen. Op basis van de huidige inzichten is het beeld dat verspreiding van PFAS door de lucht bij waterzuiveringsinstallatie

ongewis is.” Is het feit dat het ongewis is niet juist een reden om verspreiding via de lucht wel te monitoren?

6. RWZi Bath heeft aangegeven dat op basis van de huidige inzichten het onmogelijk is om nageschakelde technieken toe te passen en dat een bronaanpak (i.c. de bedrijven de lozen op het riool) de voorkeur verdient. Welke acties zijn er inmiddels ondernomen om deze bronaanpak te realiseren? Zijn dit daadwerkelijke reductiemaatregelen of betreft het ook alleen monitoring en registratie?
7. Op blz. 14 van de ontwerpbesluit stelt de RUD “ Wij hebben het beeld dat voor de komende jaren PFAS in het afvalwater aanwezig zal zijn waardoor op termijn end-of-pipetechnieken beschikbaar worden.” Hoe moeten wij dit duiden? Betekent dit dat wordt geaccepteerd dat er PFAS in het afvalwater zit en we afwachten of er in de toekomst een techniek beschikbaar komt om dit te verwijderen? Zo ja, waarom kiest de RUD voor deze afwachtende houding en niet voor een proactieve bronaanpak?
8. De RUD stelt dat door het stellen van registratie- en monitoringsvoorschriften een hoger niveau (van inzicht) ter bescherming van het milieu [wordt] bereikt. Maar door enkel te meten wordt o.i. geen milieuwinst behaald. Welke maatregelen is GS van plan te nemen om daadwerkelijk de PFAS uitstoot door het RWZi Bath te verminderen en op welke termijn?
9. Begin juni 2022 meldde Gedeputeerde Van der Velde dat het bedrijf Sabic in Bergen-op-Zoom jaarlijks ca. 50 kg PFAS op de Westerschelde loosde onder een vergunning die door Provincie Brabant was afgegevenⁱⁱⁱ. Hierbij werd destijds ook gemeld dat de Provincie Brabant er naar streefde om op korte termijn deze lozing met 90% te reduceren.
 - a. De 3^e voortgangsrapportage PFAS stelt dat er “een significante daling van de PFBS-concentraties” is in de lozingen van Sabic. Wat zijn de meest recente en concrete (in getallen) gegevens hierover?
 - b. Is de vergunning van Sabic voor de lozing van PFAS inmiddels aangepast en zo niet, wanneer zal dit dan naar verwachting afgerond zijn?
10. De PFAS coördinatoren zouden elk kwartaal verslag uitbrengen van de voortgang.
 - a. De laatste (3^e) voortgangsrapportage dateert van juli 2023^{iv}. Wanneer kunnen we de volgende rapportage verwachten?
 - b. Tot nu toe zijn er 3 PFAS voortgangsrapportages uitgebracht, in juni en november 2022 en in juli 2023^v. Waarom wordt de frequentie van eens per kwartaal niet aangehouden zoals afgesproken?

ⁱ <https://www.stowa.nl/publicaties/pfas-influent-effluent-en-zuiveringsslib-resultaten-van-een-meetcampagne-op-acht-rwzis>

ⁱⁱ https://rud-zeeland.nl/wp-content/uploads/2023/12/Ontwerpbesluit-ambtshalve-wijziging-voorschrift-PFAS-Bath-versie-3_geanonimiseerd.pdf.pdf

ⁱⁱⁱ https://www.bndestem.nl/bergen-op-zoom/provincie-chemiereus-sabic-in-bergen-op-zoom-stort-pfas-in-westerschelde~a2a02c8a/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&cb=5b3221b0b1fcf27f304b97f513248276&auth_rd=1

^{iv} <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/07/17/bijlage-2-kamerbrief-voortgangsrapportage-pfas-zeeland>

^v <https://www.zeeland.nl/milieu/pfas>